

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Dosar nr. 3054/2/2013

Sentința civilă nr. 2511
Ședința publică din 10.09.2013
Curtea constituită din:
Președinte: Alina Șuțu
Grefier: Miron-Cornel Olaru

Pe rol se află soluționarea cererii de chemare în judecată formulate de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul COSTOREL ANGHEL GHEORGHE.

Dezbaterile pe fondul cauzei au avut loc în ședința publică din 03.09.2013 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, pentru a acorda pârâtului posibilitatea de a depune concluzii scrise, a amânat pronunțarea la data de azi, 10.09.2013.

C U R T E A,

Deliberând, reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 24.04.2013, reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII a solicitat constatarea calității pârâtului COSTOREL ANGHEL GHEORGHE de colaborator al Securității

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că, prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată CNSAS de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat, în temeiul prevederilor OUG nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, verificarea, sub aspectul posibilei calități de lucrător sau de colaborator al Securității, a pârâtului Costorel Anghel Gheorghe. Ținând cont de faptul că pârâtul este deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989, cererea este legală.

Precizează reclamantul că, astfel cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/1474 din 19.06.2012 și al înscrisurilor depuse, pârâtul Costorel Anghel Gheorghe este titularul dosarelor fond rețea nr. R 110758, R 55526 și R 334336 (cote C.N.S.A.S.); potrivit documentelor identificate în dosarele enumerate anterior, în relația pârâtului cu Securitatea se disting mai multe etape, după cum urmează:

- 1966-1967 - pârâtul, elev al Liceului II. Caragiale din București, a fost recrutat pentru încadrarea informativă a colegilor săi, mulți dintre ei foști condamnați politic sau elevi indisciplinați; după transferarea sa la Liceul din Corbeni-Argeș, este preluat în legătură de Direcția Regională Argeș; pentru această perioadă, nu există un Angajament semnat de către acesta, iar numele conspirativ atribuit a fost „POPESCU GHEORGHE”;

- 1970-1971 - fiind militar în termen la U.M. 02840 Timișoara, pârâtul a fost recrutat pentru încadrarea informativă a colegilor săi; nici pentru această perioadă nu există un Angajament semnat de către acesta, iar numele conspirativ atribuit a fost „SIMION ION”;

- 1986 - pârâtul, angajat ca tehnician la Secția 4 a Centrului de Inginerie Tehnologică și Proiectare pentru Industria Electrotehnică București, a fost recrutat pentru același motiv ca și cele anterioare, respectiv încadrarea informativă a colegilor săi; la data de 11.08.1986, a semnat un Angajament, preluând numele conspirativ „ADRIAN”.

Solicită reclamantul a se aprecia asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, analizându-se relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor furnizate de acesta.

Precizează CNSAS că norma citată descrie, sub aceeași denumire generică, trei posibilități de relație benevolă cu structurile de represiune ale aparatului comunist, impunând îndeplinirea unor condiții specifice fiecărei categorii.

Pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ condiția ca informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și, cea de-a doua, ca informațiile furnizate să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În ce privește prima condiție, apreciază reclamantul că aceasta este îndeplinită, făcând trimitere la informațiile furnizate de către pârât pe întreaga perioadă a colaborării sale cu organele de Securitate, identificate atât în dosarele sale personale, cât și în dosarele altor persoane, după cum urmează:

- „Sursa informează următoarele: La data de 11.11.1970 sursa fiind învoită în orașul Timișoara a mers în vizită la o prietenă A. V. /.../ În discuțiile avute, printre altele, A. V. aducând discuția despre o fată din bul. Victoriei care ar fi fost reținută la frontieră. În continuarea discuțiilor, numita A. V. și gazda ei al cărei nume nu-l rețin, au relatat că în discuțiile cu N. J. din același imobil, de naționalitate sârbă, are aproximativ 17 ani, repetent de mai multe ori, a manifestat intenția de a fugi ilegal din țară, fără a spune pe unde va trece și cum va proceda. Numita A. a mai afirmat că N. J. are această intenție de mai multă vreme, că are o <gașcă>, formată din mai mulți băieți, probabil de aceeași vârstă și de pe aceeași stradă cu care va trece frontiera. De fapt, venind în vizită la A. o prietenă a ei, elevă la liceul de arte plastice Timișoara au continuat discuțiile împreună despre intenția lui J. și <gașca> lui, de a fugi din țară, reținând că despre intenția sa J. a vorbit personal numitei A. V...” (dosar nr. R 55526, f. 6); Urmare furnizării acestei Note Informative, organele de Securitate au întreprins verificări la domiciliul lui N.J. și au procedat la avertizarea acestuia;

- „Sursa informează că în ziua de 16.12.1970 din discuțiile purtate cu A. V. și gazda acesteia, în imobilul din /.../, a rezultat faptul că tinerele care locuiesc la aceeași gazdă cu ea fac parte dintr-o sectă religioasă denumită <a pocăiților>. În cursul vizitei pe care a efectuat-o sursa la susnumita V. /.../a venit un tânăr împreună cu o tânără care făceau parte din secta pocăiților. Din discuțiile purtate între ei și sursă au rezultat următoarele: în cadrul adunărilor religioase se discută și despre felul cum oamenii sectei pot trece frontiera de stat în R.S.F.I. cu ajutorul unor oameni domiciliați în zona de frontieră sau cu ajutorul unor cetățeni R.F.S.I. care îi așteaptă în mașini dincolo de frontieră, ori vin ca turiști în țară cu pașapoarte în alb, înlesnindu-le ieșirea frauduloasă din țară. La insistențele sursei de a afla dacă totuși se pot trece persoanele respective, au afirmat în fața gazdei că ei pregătesc pentru trecerea frauduloasă a frontierei un grup de 12 persoane, toți pocăiți. /.../ Sursa mai informează că pe baza informațiilor primite de la gazdă, membrii sectei pocăiților au 2 locuri de adunare, unul în str. /.../și celălalt îl va afla în ziua de 25.12.1970, când împreună cu gazda va merge la una din adunările sectei, prezentându-se ca un nou adept.” (dosar nr. R 367856, f. 8, 9);

- „Sursa informează că în urma instructajului efectuat a stabilit contactul cu numitul F. A., în urma elementelor furnizate de sursă ca subiect de discuție, numitul F. A. a afirmat următoarele: În timpul cât a efectuat stagiul militar la Tulcea a întreținut relații cu marinarii străini de pe vasele ancorate în port /.../ În urma discuțiilor pe teme politice de actualitate, numitul a manifestat un total dezacord față de politica internă dusă de partid. Numitul a afirmat în repetate rânduri că datorită nivelului de trai scăzut din țară, în cazul în care nu se va descurca va găsi <o soluție de compromis care să-i asigure un trai ușor> - citat expresia exactă întrebuințată de numitul F. A.. La insistențele sursei, numitul F. A. a afirmat în continuare că are destui prieteni care îi pot da de lucru și ceea ce îi garantează câștigarea unor sume de bani fără un efort fizic. Printre aceștia se află și numitul M., student anul II la facultatea de arhitectură, membru al formației de muzică ușoară <Pheonix>. Numele celorlalți sursa îl va afla pe data de 10.04.1971 când a stabilit cu numitul F. A. o întâlnire la care vor lua parte toți prietenii numitului.” (dosar nr. I 264511, f. 29 - 30)

- „La data de 04.06.1971, sursa deplasându-se la domiciliul numitului F. A. din Timișoara /.../din discuțiile purtate cu acesta au rezultat următoarele: Numitul F.A. a fost de 2 ori în cazarma în care a efectuat stagiul militar. Prima dată cu motivul de a vizita arestul în care a fost închis în timpul stagiului militar și a doua oară pentru a da declarații cu privire la numitul N. pe care l-a cunoscut în timpul efectuării stagiului militar la pichetul Toplea. După cele afirmate de F. A. în discuția purtată cu numitul N. după trecerea în rezervă a

trecut fraudulos frontiera de stat prin raionul de pază al pichetului Toplea. După ajungerea sa în Occident numitul N. a trimis unor ofițeri de la subunitate în care și-a satisfăcut stagiul militar scrisori în care critica modul de viață de la noi din țară.” (dosar nr. I 264511, f. 27-28).

Precizează reclamantul că în dosarul nr. R 334336, la f. 12, al cărui titular este pârâtul, a fost identificată o Sesizare din data de 16.12.1985, semnată de acesta cu numele real, prin care a devoalat organelor de Securitate intenția soției (cu care se afla în proces de divorț) de a se căsători cât mai repede și de a pleca din țară. Ofițerilor le fusese semnalată această informație anterior (dosarul nr. R 334336, f. 11), dar au dorit verificarea ei, astfel că au discutat cu pârâtul în acest sens, acesta redactând sesizarea amintită.

Față de toate informațiile reținute în probațiune, arată reclamantul că, indiferent că este vorba despre o delațiune care se referea la faptul că persoana denunțată critica fie regimul politic de la acea vreme, fie politicile sociale promovate de către acesta, ambele conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică. Intenția de a părăsi definitiv țara era considerată un afront direct la adresa regimului care pretindea că asigură cetățenilor români cele mai bune condiții de viață. Pentru acest motiv, regimul nu a recunoscut niciodată, oficial, existența fenomenului emigrării. De asemenea, din aceeași categorie a „manifestărilor potrivnice”, face parte exprimarea liberă a părerilor referitoare la condițiile de viață din România acelor timpuri, precum și manifestarea liberă a convingerilor și practicilor religioase.

În legătură cu această primă condiție, arată CNSAS că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că este vorba despre o denunțarea a unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul etc.). Indiferent că este vorba despre o delațiune care se referea la faptul că persoana denunțată critica regimul și deopotrivă politicile promovate de către acesta ori la împrejurarea că cel denunțat avea legături neoficiale cu cetățeni străini, ambele conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică.

Continuă reclamantul că și cea de-a doua condiție, ca informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, este asigurată deoarece nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la liberă exprimare, a celui la viață privată, a celui la liberă circulație și a libertății de credință), și, prin urmare, a vizat această consecință.

Standardul impus de legiuitor pentru constatarea calității de colaborator al Securității a fost nu numai îndeplinit, ci și depășit. Încălcarea dreptului la viață privată nu este numai potențială, ci este efectivă, datorită efectelor produse ca urmare a furnizării informațiilor citate anterior.

În concluzie, informațiile furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la liberă exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, a dreptului la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, a celui la liberă circulație, prevăzut de art. 13 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, a libertății religioase, prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În drept, au fost invocate art. 3 lit. z, art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, și dispozițiile art. 194 C.p.civ.

Acțiunea și actele au fost comunicate pârâtului la data de 08.05.2013, pârâtul neformulând întâmpinare sau alte cereri.

La termenul din 03.09.2013, la cererea pârâtului, Curtea a dispus amânarea pronunțării, pentru a-i da posibilitatea depunerii de concluzii scrise.

Pârâtul a formulat note scrise. Arată că în perioada 1966 a colaborat cu Ministerul Afacerilor Interne, elev fiind la Liceul „I.L. Caragiale” din București, clasa a X-a, în vederea prevenirii actelor de huliganism și de situații conflictuale în incinta școlii, elementele precizate către MAI neducând la persecutarea persoanelor implicate din punct de vedere al drepturilor acestora.

Mai arată că în perioada 1970-1971, fiind militar în termen la UM 02840 Timișoara, a colaborat cu Biroul de Contrainformații în vederea prevenirii de formare de grupuri infracționale pentru trecerea frauduloasă a frontierei și a traficului de persoane, elementele precizate neducând la persecutarea persoanelor implicate sau la decăderea acestora din drepturi, nefiind vorba nici despre persecuții cu caracter de poliție politică.

În perioada 1972-1999 a fost angajat ca tehnician proiectant la Institutul de proiectări investiții Secția 4 specială pentru capacități industriale a Industriei de apărare, funcționând sub incidența Legii nr. 23 privind păstrarea secretelor de stat de importanță deosebită. Astfel, conform Legii nr. 23 nu putea întreține relații cu persoane străine care voiau să părăsească legal sau ilegal țara. Arată, referitor la sesizarea făcută Biroului de Contrainformații asupra încercării de a pleca din țară a fostei sale soți, că plecarea din țară acesteia a fost considerată abandon de familie.

Concluzionează că acțiunile întreprinse de el nu au dus la persecutarea persoanelor implicate și nici la decăderea acestora din drepturi.

Analizând actele depuse la dosar, susținerile părților și dispozițiile legale aplicabile în materie, Curtea reține următoarele:

Din actele depuse la dosar, rezultă că pârâtul a fost recrutat în perioada când era elev în clasa a XI-a la Liceul Corbeni (raport din 26.04.1967, raport privind felul cum a decurs recrutarea din 12 iulie 1966), legătura cu Securitatea încetând la 18.09.1967.

În august 1970, pârâtul a fost „reactivizat în calitatea de colaborator”. În această perioadă, pârâtul satisfacea serviciul militar la unitatea 02840 Timișoara.

Din tabelul cu materialele furnizate de „Simion Ion”, rezultă că pârâtul a furnizat în perioada decembrie 1970-noiembrie 1971 șase note.

Conform notei informative scrise și semnate de pârât sub numele „Ion Simion” la 21.11.1970, acesta a informat organele de securitate cu privire la intenția unei persoane de a fugi din țară: „Sursa informează următoarele: La data de 11.11.1970 sursa fiind învoită în orașul Timișoara a mers în vizită la o prietenă A. V. /.../ În discuțiile avute, printre altele, A. V. aducând discuția despre o fată din bul. Victoriei care ar fi fost reținută la frontieră. În continuarea discuțiilor, numita A. V. și gazda ei al cărei nume nu-l rețin, au relatat că în discuțiile cu N. J. din același imobil, de naționalitate sârbă, are aproximativ 17 ani, repetent de mai multe ori, a manifestat *intenția de a fugi ilegal din țară*, fără a spune pe unde va trece și cum va proceda. Numita A. a mai afirmat că N. J. are această intenție de mai multă vreme, că are o <gașcă>, formată din mai mulți băieți, probabil de aceeași vârstă și de pe aceeași stradă cu care va trece frontiera. De fapt, venind în vizită la A. o prietenă a ei, elevă la liceul de arte plastice Timișoara au continuat discuțiile împreună despre intenția lui J. și

<gașca> lui, de a fugi din țară, reținând că despre intenția sa J. a vorbit personal numitei A. V...”.

Urmare a acestei note, s-a propus a se proceda la identificarea lui N.J. din Bul. Victoriei nr. 56 ap. 2 și verificarea lui în evidențe și a se proceda la verificarea numitei A.V. și recrutarea ei în calitate de colaboratoare în urmărirea acestui grup.

Din nota informativă din 03.05.1971, rezultă că:

„Sursa informează că în ziua de 16.12.1970 din discuțiile purtate cu A. V. și gazda acesteia, în imobilul din /.../, a rezultat faptul că tinerele care locuiesc la aceeași gazdă cu ea fac parte dintr-o *sectă religioasă* denumită <a pocăiților>. În cursul vizitei pe care a efectuat-o sursa la susnumita V. /.../a venit un tânăr împreună cu o tânără care făceau parte din secta pocăiților. Din discuțiile purtate între ei și sursă au rezultat următoarele: în cadrul adunărilor religioase se discută și despre felul cum oamenii sectei pot trece frontiera de stat în R.S.F.I. cu ajutorul unor oameni domiciliați în zona de frontieră sau cu ajutorul unor cetățeni R.F.S.I. care îi așteaptă în mașini dincolo de frontieră, ori vin ca turiști în țară cu pașapoarte în alb, înlesnindu-le ieșirea frauduloasă din țară. La insistentele sursei de a afla dacă totuși se pot trece persoanele respective, au afirmat în fața gazdei că ei pregătesc pentru trecerea frauduloasă a frontierei un grup de 12 persoane, toți pocăiți. /.../ Sursa mai informează că pe baza informațiilor primite de la gazdă, membrii sectei pocăiților au 2 locuri de adunare, unul în str. /.../și celălalt îl va afla în ziua de 25.12.1970, când împreună cu gazda va merge la una din adunările sectei, prezentându-se ca un nou adept.”

Urmare acestei note s-a luat măsura identificării și lucrării acestor persoane pentru trecerea frauduloasă a frontierei, contactării numitei A.V. și luării legăturii cu ofițerul din ISJ care lucrează cu sectele religioase pentru a identifica sectanții, activitatea acestora și dacă deține vreo semnalare cu privire la preocupările de a scoate din țară persoane.

Din nota informativă din 04.04.1971, rezultă că:

„Sursa informează că în urma instructajului efectuat a stabilit contactul cu numitul F. A., în urma elementelor furnizate de sursă ca subiect de discuție, numitul F. A. a afirmat următoarele: În timpul cât a efectuat stagiul militar la Tulcea a întreținut relații cu marinarii străini de pe vasele ancorate în port /.../ În urma discuțiilor pe teme politice de actualitate, numitul a manifestat un total *dezacord față de politica internă dusă de partid*. Numitul a afirmat în repetate rânduri că datorită nivelului de trai scăzut din țară, în cazul în care nu se va descurca va găsi <o soluție de compromis care să-i asigure un trai ușor> - citat expresia exactă întrebuițată de numitul F. A.. La insistențele sursei, numitul F. A. a afirmat în continuare că are destui prieteni care îi pot da de lucru și ceea ce îi garantează câștigarea unor sume de bani fără un efort fizic. Printre aceștia se află și numitul M., student anul II la facultatea de arhitectură, membru al formației de muzică ușoară <Pheonix>. Numele celorlalți sursa îl va afla pe data de 10.04.1971 când a stabilit cu numitul F. A. o întâlnire la care vor lua parte toți prietenii numitului.”

La data de 16.12.1985, pârâtul a întocmit sesizare către Securitate, referitoare la intențiile soției sale, C.S., de a pleca din țară:„/.../Fiind în proces de divorț cu soția mea C.S., în urma discuțiilor purtate cu aceasta a afirmat că are intenția să efectueze o excursie în Austria cerându-mi să nu mă opun și să nu-i fac greutate la obținerea vizelor. În această situație, cunoscând că o astfel de excursie nu se poate efectua de cât în momentul în care persoana este deținătoare de valută depusă la Banca Națională și știind că soția nu are această posibilitate am insistat să-mi spună adevărul. În final a declarat că intenționează să se căsătorească cât mai repede după terminarea divorțului și să plece din țară. Această discuție a avut loc pe data de 02.12.1985 înaintea prezentării la ultimul termen de judecată din 09.12.1985 când tribunalul sectorului 3 a hotărât desfacerea căsătoriei din vina ambilor soți.”

Urmare a acestei sesizări, s-au dispus măsuri de verificare a informației și de prevenire.

În august 1986, pârâtul, tehnician proiectant, a fost recrutat în calitate de colaborator, semnând angajamentul la 11.08.1986. A luat numele conspirativ „Adrian”.

Conform art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, „colaborator al Securității este persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau

atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Curtea constată că informațiile furnizate de pârât prin notele sus menționate fac referire la atitudini care sunt potrivnice regimului comunist (intenția de a emigra, convingeri și practici religioase în cadrul unei secte, dezacord față de politica internă dusă de partid), vizând îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului- dreptul la viață privată, dreptul la libera exprimare, la liberă circulație, libertatea de credință) motiv pentru care va admite acțiunea și va constata calitatea de colaborator a pârâtului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul COSTOREL ANGHEL GHEORGHE, domiciliat în București, _____, sector 4.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi, 10.09.2013.

PREȘEDINTE

